

Jan Kazimierz Przybyłowski

Koordinacja działań w duszpasterstwie

Warszawskie Studia Pastoralne 18, 201-214

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. JAN KAZIMIERZ PRZYBYŁOWSKI*

KOORDYNACJA DZIAŁAŃ W DUSZPASTERSTWIE

Coordination of activities in the pastoral

Optymalne wyniki w organizacji duszpasterstwa można osiągnąć pod warunkiem, że jego poszczególne struktury (personalne i instytucjonalne) będą funkcjonować operatywnie i skutecznie. Do tego niezbędna jest koordynacja działań pastoralnych, podejmowanych w ramach misji kościelnej.

Poszukując sposobów na przeprowadzenie pozytywnych przemian w działalności duszpasterstwa, trzeba określić jasne reguły koordynacji duszpasterskiej i skonkretyzować system jego „zarządzania”. Chodzi tu o określenie celów i zasad współpracy pastoralnej i ustalenie kompetencji koordynatorów.¹

* Ks. Przybyłowski Jan – prof. dr hab. Kierownik Katedry Teologii Pastoralnej Fundamentalnej na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie. Od czerwca 2010 roku prorektor ds. finansowych i naukowych w UKSW w Warszawie. Autor licznych artykułów dotyczących przede wszystkim problematyki wychowania chrześcijańskiego, a także kilku książek o tematyce pastoralnej.

¹ Systemem zarządzania określamy uporządkowany zbiór formalnych reguł i faktycznie stosowanych metod planowania, organizowania, motywowania i kontrolowania, czyli sprawowania takich funkcji, które składają

I. Pojęcie koordynacji

Ogólnie koordynację można określić jako „włączenie do działań wszystkich i tylko tych elementów (ludzi wykonujących określone czynności i innych zespołów spełniających określone funkcje), które są niezbędne do zapewnienia powodzenia, i to włączenie ich tak, aby elementy te maksymalnie przyczyniły się do powodzenia całości (instytucji, zespołów, lub ich fragmentów) – a więc włączenie ich we właściwej jakości i ilości i we właściwej chwili”.² Celem koordynowania jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania „organizmu”,³ w czym ma pomóc łączenie, jednoczenie i harmonizowanie wszystkich czynności organizacyjnych i wysiłków osób spełniających określone funkcje. Efektem koordynacji jest „owocność” działań podejmowanych zarówno w ramach całego organizmu, jak i jego poszczególnych części składowych.

1. Współdziałanie w osiągnięciu wyznaczonych celów

Koordynacja ma prowadzić do współdziałania (fundament trwałej społeczności), w ramach którego konieczne jest stworzenie hierarchii celów i podziału zadań. Przy braku podziału

się na komplementarny sposób zarządzania organizacją. L. Krzyżanowski, *Podstawy nauki zarządzania*, Warszawa 1985, s. 216-217; 256.

² J. Zieleniewski, *Organizacja i zarządzanie*, Warszawa 1979, s. 262-263.

³ Wprowadzone tu pojęcie organizmu odnosi się bezpośrednio do organizacji w znaczeniu funkcjonalnym i strukturalnym. W sensie najogólniejszym organizacja to „pewien rodzaj całości ze względu na stosunek do niej własnych elementów, mianowicie taka całość, której wszystkie składniki współprzyczyniają się do powodzenia całości”. T. Kotarbiński, *Traktat o dobrej robocie*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1975, s. 148.

ról i hierarchii celów, współdziałanie staje się nieefektywne. Pewne jego proste formy mogą zaistnieć bez hierarchii, ale warunkiem jest podobne wyczucie wartości u członków społeczności. Najbardziej decydującym czynnikiem istnienia społeczności jest jednak współdziałanie w osiągnięciu pewnego celu, na którym zależy wszystkim. Może on być wyraźnie sformułowany i uświadomiony, albo tylko wyczuwany przez wszystkich uczestników społeczności.

3. Organ koordynujący

Podstawą koordynacji jest taka współpraca różnych osób i systemów działania, która nie naruszy ich odrębności. Takiej współpracy służy przede wszystkim nastawienie działań poszczególnych osób na maksymalne zaangażowanie w realizację celu wyznaczonego w planie działania.

Ważnym elementem koordynacji jest motywowanie osób działających i kontrolowanie czynności wyznaczonych w planie działania – są to funkcje organu kierowniczego. Głównym jego zadaniem jest jednak podejmowanie decyzji kierowniczych. W procesie decyzyjnym ważną rolę odgrywają specjaliści, zwłaszcza w fazie przygotowawczej, która poprzedza wybór. Pomoc specjalistów jest szczególnie potrzebna w przygotowaniu nowej kadry. Organ koordynujący, wraz z poszerzeniem się przedmiotu organizacji, powinien bowiem reagować na nowe wymagania poprzez dobór i przygotowanie nowych ludzi według zasady kompetencyjności: „właściwy człowiek na właściwym miejscu”.⁴

⁴ Zob. H. Koontz, C. O'Donnell, *Zasady zarządzania. Analiza funkcji kierowniczych*, Warszawa 1969, s. 52-53.

II. Koordynacja duszpasterska

W koordynacji działań duszpasterskich należy przyjąć jeden niezmienny cel Kościoła – aktualizowanie pośrednictwa zbawczego, które ma służyć każdemu człowiekowi stworzonemu i odkupionemu.

1. Cele koordynacji

U podstaw koordynacji działań duszpasterskich leży efektywna współpraca hierarchii z laikatem w realizacji podstawowych zadań pastoralnych. Wierni świeccy powinni poczuć się rzeczywistymi podmiotami w życiu wspólnoty kościelnej. „Zakłada to tak z ich strony, jak ze strony duchowieństwa, potrzebę zmian we wzajemnych relacjach, umiejętność współpracy, postawę cierpliwego dialogu, służby i obustronnego zaufania”.⁵ Właściwa relacja świeckich i duchowieństwa ma szczególne znaczenie w podejmowaniu działań, których celem jest likwidowanie przyczyn błędów i niedociągnięć w działaniach duszpasterskich. Trudno również przecenić znaczenie współpracy tych podmiotów w niwelowaniu realnych zagrożeń, które przeszkadzają wiernym wyznawcom Chrystusa nie tylko w rozwoju ich postaw wiary (dążenie do doskonałości, świętości), ale również utrudniają realizowanie osobistego powołania życiowego w warunkach światowych.

Dokonujące się przemiany środowiskowo-kulturowe mają tylko częściowy wpływ na obecność Kościoła w świecie. Zda-

⁵ Jan Paweł II, Przemówienie do biskupów polskich przybyłych z wizytą ad limina Apostolorum *Kościół wspólnotą ewangelizującą*. (12. 01. 1993), *L'Osservatore Romano* 14(1993)2, s. 16 (wydanie polskie).

rzają się jednak sytuacje wyjątkowe, wymagające reakcji nadzwyczajnych (interwencji) ze strony Kościoła. Koordynacja działań pastoralnych jest wówczas podstawowym warunkiem „powodzenia całości”, czyli efektywnego współdziałania podmiotów ewangelizacyjno-duszpasterskich. W podejmowaniu takich działań współpraca ewangelizatorów i duszpasterzy domaga się również szczególnego uwrażliwiania na aktualne napięcia i zakłócenia w życiu członków Kościoła, ale też poznawania autentycznych problemów ludzi oddalonych od Chrystusa i Jego Mistycznego Ciała, których wiara osłabła lub nawet zanikła.

Jan Paweł II zauważa to niebezpieczeństwo i uwrażliwia duszpasterzy na negatywne przejawy życia współczesnych ludzi. Dzisiaj szerzą się wśród polskich katolików symptomy zmęczenia, apatii, bezideowości, biernego ulegania mitowi pieniądza i konsumpcji. Wzbudza to słuszny niepokój wielu duszpasterzy. Szerzy się poczucie frustracji, pogłębione dodatkowo przez zjawisko bezrobocia, które szczególnie boleśnie dotyka zwłaszcza młodych. W tej sytuacji są oni narażeni na rozmaite formy patologii społecznej. Wielu, niestety, szuka rozwiązania swych problemów w ucieczce w alkoholizm i narkomanię. W dziedzinie religijnej natomiast nie można nie zauważyć wpływu sekt, a także nasilających się pseudoreligijnych prądów określanych mianem new age. Natomiast w młodym pokoleniu Polaków istnieją jeszcze bogate złoża duchowe, na których można i należy budować. Jest jeszcze wiele szczerego pragnienia dobra, piękna i prawdy, jest wiele przykładów radykalnego pójścia za Chrystusem i Jego Ewangelią.⁶ Taka ocena stanu współczesnego pokolenia Polaków wskazuje, że jednym z celów koordynacji działań

⁶ Tamże, s. 17.

duszpasterskich powinna być z jednej strony jak najszybsza i najskuteczniejsza reakcja na patologie środowiska ludzi świeckich, a z drugiej strony jak najbardziej twórcze wykorzystanie ich bogactwa duchowego.

Wypełnienie misji zbawczej przez Kościół jest możliwe tylko z udziałem świeckich. Dlatego Jan Paweł II stwierdza, że „nadszedł moment zaangażowania wszystkich sił kościelnych w nową ewangelizację i misję wśród narodów. Nikt wierzący w Chrystusa, żadna instytucja kościelna, nie może uchylić się od tego najważniejszego obowiązku: głoszenia Chrystusa wszystkim ludziom”.⁷ W tym kontekście jawi się najważniejszy cel koordynacji pastoralnej, jakim jest połączenie nowej ewangelizacji z funkcjami realizowanymi w zakresie pośrednictwa zbawczego, przedsięwzięciami o wymiarze ekumenicznym, działaniami o charakterze uzupełniającym i celowościowym (kulturalnym, społecznym, edukacyjno-pedagogicznym, ekonomicznym, politycznym). W duszpasterstwie trzeba uwzględniać problemy życia codziennego ludzi świeckich, a zwłaszcza przemocy (agresji), niesprawiedliwości społecznej i nietolerancji. Najważniejszym zadaniem misji kościelnej pozostaje jednak podjęcie wysiłków zmierzających do przezwyciężenia obojętności religijnej, a także udzielenie wszelkiej pomocy w rozwiązywaniu problemów religijnych, zwłaszcza niepewności i wątpliwości w wierze. W duszpasterstwie nie można zatem pominąć podstawowego obowiązku Kościoła, jakim jest trwanie w obliczu Słowa i uważne wsłuchiwanie się w to, co mówi Duch Kościołowi.⁸

⁷ Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris mission* (7.12.1990), 3.

⁸ Zob. Jan Paweł II, Przemówienie do członków Centralnego Komitetu Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 *O przygotowaniach Kościoła do Wielkiego Jubileuszu* (8. 06. 1995), „L'Osservatore Romano” 17(1996)1, s. 33 (wydanie polskie).

Przy uwzględnieniu tej zasady koordynację i współpracę duszpasterską można określić w wielkim uproszczeniu poprzez analogię do wykonania koncertu muzycznego przez orkiestrę. „Funkcjonowanie gminy chrześcijańskiej – zauważa G. Miller - powinno przypominać orkiestrę przygotowującą wielki koncert. Każdy z muzyków gra na swoim instrumencie własną melodię, ale według wspólnej partytury. Jest nią Ewangelia”.⁹

2. Hierarchia

Organem koordynacyjnym w Kościele jest cała hierarchia, którą obowiązuje zasada współodpowiedzialności. Powinna ona przejawiać się w kolegialności działania papieża i biskupów, ścisłej współpracy biskupów z prezbiterami, a także przyjacielskich i pełnych zaufania relacjach między prezbiterami. Na skuteczność wspólnego działania w Kościele w ramach duszpasterstwa ma również wpływ współpraca biskupów i kapłanów z diakonami i osobami zakonnymi.¹⁰ Należy tutaj podkreślić, że szczególnej troski domaga się współpraca całego duchowieństwa ze świeckimi, zwłaszcza w ramach różnych grup, zespołów i zrzeżeń parafialnych.¹¹ W Kościele

⁹ G. Miller, *Tolerancja cnotą chrześcijańską. Znoście się wzajemnie w miłości (Ef 4, 2)*, w: *W służbie człowiekowi. Studium duszpastersko-katechetyczne*, red. Z. Marek, Kraków 1991, s. 128.

¹⁰ R. Rak, *Duszpasterstwo w Kościele po II Soborze Watykańskim*, „Ate-neum Kapłańskie” 107(1986)464, s. 105-106.

¹¹ R. Kamiński, *Przynależność do parafii katolickiej*, Lublin 1987, s. 140-141; Jan Paweł II docenia to, że niezastąpionym środkiem formacji młodych są organizacje, stowarzyszenia i ruchy katolickie. Zwracając się do biskupów polskich, powiedział: „Jest ich dzisiaj w Polsce coraz więcej.

współczesnym można bowiem mówić o „nowej epoce zrzesseń”.¹²

Pasterzem Kościoła partykularnego jest biskup diecezjalny. Jego władza ma nie tylko charakter prawny, lecz opiera się na głębokim związku z prezbiterium i wiernymi. W nowoczesnej metodzie duszpasterskiej, jaką jest dialog między kapłanami, chrześcijanami, wiernymi innych religii i niewierzącymi najistotniejszym warunkiem wypełniania posłannictwa biskupa jest bezinteresowna gotowość służenia, która ujawnia się szczególnie w pokorze i miłości.¹³ Naczelną zasadą, która określa osobowość biskupa i warunki jego posługiwania, jest „dobro dusz”.¹⁴ W spełnianiu zbawczej misji biskup „potrze-

Ze szczególnym zaś zadowoleniem powitałem Waszą, drodzy Bracia, decyzję dotyczącą ponownego powołania do życia Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, które ma u nas tak bogatą i piękną tradycję”. Jan Paweł II, *Przemówienie do biskupów polskich przybyłych z wizytą ad limina Apostolorum Kościół wspólnotą ewangelizującą* (12.01.1993), „L'Osservatore Romano” 14(1993)2, 17.

¹² Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Christifideles laici* (30.12.1988), 29.

¹³ W. Pluta, *Biskup w diecezji*, „Ateneum Kapłańskie” 69(1966)344, s. 147-148; J. Ratzinger nazywa biskupa „centralnym elementem struktury Kościoła”, który jako następca apostołów ma pozostawać w żywym kontakcie z Chrystusem, dzięki czemu pośredniczy w byciu Boga z ludźmi i ludzi z Bogiem. Jest członkiem kolegium biskupów, przez które wyraża się powszechność i apostołskość Kościoła. W Kościele powszechnym biskup jest reprezentantem Kościoła partykularnego, a w nim Kościoła powszechnego. Ze względu na uniwersalność Ewangelii, która ma być głoszona w cały świat, biskup jest odpowiedzialny nie tylko za członków Kościoła, ale również za ludzi żyjących poza nim. W posługę biskupa jest też wpisane cierpienie jako wyraz pełnej jedności z Panem. Zob. J. Ratzinger, *Zur Gemeinschaft gerufen. Kirche heute verstehen*, Freiburg im Breisgau 1991, s. 89-97.

¹⁴ Zob. A. Wronka, *Zadania biskupów w diecezji*, „Ateneum Kapłańskie” 71(1968)356-357, s. 216.

buje i chętnie posługuje się odpowiednimi i dobrymi współpracownikami spośród duchownych, zakonników i świeckich. Czyniąc ich współuczestnikami swojej troski, dopuszcza do uczestnictwa – z różnego wprowadzie tytułu i w różnym stopniu – w apostołskiej misji i powierza obowiązki, zgodnie z zasadami roztropnej współpracy pasterskiej”¹⁵. Obowiązkiem biskupa jest zarówno pobudzać, ożywiać i potęgować inicjatywy wiernych, jak też koordynować, kierując się przy tym motywami nadprzyrodzonymi.¹⁶ Jednak w szczególny sposób w posłudze pasterskiej biskupa uczestniczą, jako pomoc i narzędzie, kapłani, którzy powołani są do służenia Ludowi Bożemu i stanowią wraz z biskupem jedno grono kapłańskie, poświęcające się różnym powinnościom.¹⁷

Najważniejsza rola organu koordynacyjnego spoczywa zatem na urzędzie biskupa, który jako pasterz diecezji sprawuje władzę w imię Chrystusa. W wypełnieniu tej funkcji wspierają biskupa wydziały kurii diecezjalnej, a także kapłani, którym biskup powierza obowiązki duszpasterskie, lub też dzieła apostołatu o charakterze ponadparafialnym, czy to w odniesieniu do wydzielonego terytorium diecezjalnego, czy specjalnych grup wiernych, czy też specyficznego rodzaju działalności.¹⁸

Rolę bezpośredniego koordynatora spełnia proboszcz. Jego obowiązki wynikają bezpośrednio z istoty wspólnoty parafialnej, za którą przyjmuje pasterską odpowiedzialność. Prawdziwym

¹⁵ Kongregacja ds. Biskupów, Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów *Ecclesiae Imago* (22.02.1973), 198.

¹⁶ Kongregacja ds. Biskupów, Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów *Ecclesiae Imago* (22.02.1973), 96-98; 206.

¹⁷ II Sobór Watykański, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, 28.

¹⁸ II Sobór Watykański, Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus*, 29.

obliczem parafii jest tajemnica Kościoła, który w niej istnieje i działa. Parafia „bowiem, choć czasem bywa uboga w środki, niekiedy rozproszona na rozległych obszarach, albo zagubiona w ludnych, pełnych chaosu dzielnicach wielkich metropolii, nigdy nie jest po prostu strukturą, terytorium, budynkiem, ale raczej «rodziną Bożą jako braci ożywionych duchem jedności», «domem rodzinnym, braterskim i gościnnym», «wspólnotą wiernych». Parafia wreszcie jest zbudowana na gruncie rzeczywistości teologicznej, bowiem jest ona wspólnotą eucharystyczną, czyli wspólnotą zdolną do sprawowania Eucharystii, będącej żywym źródłem jej wzrostu i sakramentalnym węzłem doskonałej komunii z całym Kościołem. Ta zdolność wynika z tego, że parafia jest wspólnotą wiary oraz wspólnotą organiczną, czyli taką, która składa się z wyświęconych kapłanów i innych chrześcijan, i w której proboszcz, reprezentujący biskupa diecezji, jest hierarchicznym ogniwem łączącym parafię z całym Kościołem partykularnym».¹⁹ W duszpasterstwie funkcja proboszcza – duszpasterza nie ogranicza się do zadań parafialnych, gdyż jego osoba stanowi ogniwo łączące parafię z Kościołem powszechnym. Wikariusze - współpracownicy proboszcza, którzy mają wspierać go w pracy duszpasterskiej, powinni starać się o to, aby być przede wszystkim „ludźmi wspólnoty”.²⁰ Tylko zakorzenienie we wspólnocie parafialnej predysponuje wikariuszy do podejmowania trudu wychowawczego w środowisku młodzieżowym. Udział w budowaniu wspólnoty parafialnej jest możliwy w oparciu o wspólnotę życia kapłańskiego. Ta reguła została

¹⁹ Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Christifideles laici* (30.12.1988), 26.

²⁰ Jan Paweł II, Adhortacja apostolska „*Pastores dabo vobis*” (25.03.1992), 18.

jasno określona w *Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów*: „Proboszczowie powinni rozwijać życie wspólne w domu parafialnym ze swoimi wikariuszami, pobudzając ich do gorliwości jako swoich współpracowników i uczestników troski pasterskiej; wikariusze ze swej strony, w celu budowania więzi kapłańskiej, powinni uznać i szanować autorytet proboszcza”. Wikariusz, który ma wychowywać młodzież do życia wspólnotowego, powinien najpierw sam stać się wychowankiem.²¹ Ważność tej zasady ukazuje się w świetle nowej ewangelizacji, której największym problemem jest „niezewangelizowanie ewangelizujących”. „Stary człowiek”, nawet obdarzony sakramentem kapłaństwa, wymaga ewangelizacji. Warunkiem głoszenia Dobrej Nowiny jest bowiem przyjęcie Ewangelii i przejęcie się nią.²²

Z pojęciem koordynacji wiąże się ściśle kolegialność prezbiterium, której podstawą jest identyczność kapłaństwa wszystkich, którzy zostali naznaczeni kapłaństwem Chrystusa. Kolegialność prezbiteratu w Kościele partykularnym można rozpatrywać jedynie w sensie analogicznym do Kolegium Biskupów. Struktura kolegialna Kościoła diecezjalnego opiera się bowiem na uczestnictwie kapłanów we władzy biskupa

²¹ Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów* (13.01.1994), 29. F. Grudniok formułuje bardzo praktyczną radę dla wikariuszy: „Proboszcz jest równocześnie twoim ojcem i szefem. Jest to łaska, której lekceważyć nie wolno. Istnieje bowiem praktyczna wiedza o życiu duszpasterskim, którą daje tylko długoletnie doświadczenie w parafii. Aby zdobyć to doświadczenie, trzeba – zwłaszcza w początkach – pozwolić się kierować przez proboszcza, który winien stać się wychowawcą i kierownikiem. Nie wolno okazywać, że jest się już dojrzałym i niepodatnym na wpływ”. F. Grudniok, *Być kapłanem. Refleksje ascetyczno-duszpasterskie*, Kraków 1978, s. 204.

²² Zob. J. Salij, *Dylematy naszych czasów*, Poznań 1994, s. 48.

i wspólnocie hierarchicznej z nim. Tylko biskup posiada kościelną władzę sakramentalną i jurysdykcyjną, a nie jedynie uczestnictwo czy władzę udzieloną przez papieża.²³

Nie można zatem wprost mówić o kolegium prezbiterialnym, czy też o kolegialności diecezjalnej. W działalności Kościoła partykularnego pożądana jest jednak kolegialna współpraca duszpasterska, której podstawowym warunkiem jest postawa miłości i wynikające stąd posłuszeństwo kapłanów wobec biskupa, gdyż w ten sposób troska o dobro wspólne Kościoła staje się najważniejszym celem pastoralnej działalności całego prezbiterium. Jako ważny element skoordynowanej współpracy prezbiterium jawi się też wolność, podstawa inicjatyw indywidualnych poszczególnych kapłanów, przez które wnoszą swój własny wkład w życie Kościoła.²⁴ Ma to szczególne znaczenie w duszpasterstwie nadzwyczajnym, gdzie inicjatywa oddolna odkrywa i wskazuje na najbardziej aktualne i autentyczne zadania pasterskie do wykonania z udziałem wspólnoty hierarchicznej.

3. Wymiana informacji

Ciągle za mało docenianym elementem działań pastoralnych Kościoła jest swobodny przepływ informacji o aktualnych uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych, od których zależy w dużej mierze ich efektywność. Koordynacja w ramach duszpasterstwa nadzwyczajnego domaga się przeprowadzenia wnikliwych i gruntownych analiz socjologiczno-

²³ Zob. J. Wroceński, *Rola i zadania prezbiterium w życiu Kościoła partykularnego. Studium prawno-historyczne*, Warszawa 1998, s. 265-275.

²⁴ Zob. J. Ruch, *Wspólnota prezbiterium diecezjalnego w nauce Soboru Watykańskiego II*, „*Studia Theologica Varsaviensia*” 14(1976)1, 124-125.

-psychologicznych i pastoralnych, dotyczących aktualnego stanu życia religijnego wiernych świeckich i określenia tendencji tak pozytywnych, jak i negatywnych zachodzących przemian w ich środowisku życia. Pozwoli to na podejmowanie adekwatnych decyzji, które umożliwią poszczególnym koordynatorom zrealizowanie nie tylko wspólnych, ale też im tylko właściwych zadań duszpasterskich. Informacja jest też podstawą planowania duszpasterskiego.

*

* *

Teologia pastoralna, z pomocą nauk prakseologicznych, wypracowuje zasady, metody postępowania duszpasterskiego wobec jednostek i kierowania zespołami ludzkimi, a także pozwala przystosować działalność Kościoła do współczesnych warunków. U podstaw koordynacji duszpasterskiej musi tkwić zasada, że najwyższą i właściwie jedyną wartością jest pomoc człowiekowi w spotkaniu z Bogiem i podjęciu z Nim dialogu przez Chrystusa w mocy Ducha (proces zbawczy). To stanowi istotną treść idei zbawienia w aspekcie jednostkowym i Kościoła jako wspólnoty zbawionych. Tej zasadzie personalistyczno-chrystologicznej, musi być wszystko podporządkowane i ona, wraz z zespołem wyprowadzonych z niej zasad określających warunki konkretnej realizacji naczelnej wartości spotkania (zbawienia, zjednoczenia – komunii, Kościoła – wspólnoty) musi tkwić u podstaw duszpasterstwa. Teoretyczne wypracowanie zasad realizacji powyższych wartości jest zadaniem teologii duszpasterstwa.²⁵

²⁵ F. Blachnicki, *Metoda w teologii pastoralnej*, art. cyt., s. 152-153.

SUMMARY

The article describes the coordination of activities in the pastoral ministry. The author gives understanding of the concept of coordination presenting: the objectives of coordination and role hierarchy, which should be based on the principle of co-operation and exchange of information between bishops, priests and deacons.